

w sprawie oceny programowej kierunku turystyka i rekreacja prowadzonego na Uniwersytecie Zielonogórskim na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią II zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku turystyka i rekreacja prowadzonego na Uniwersytecie Zielonogórskim na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Zielonogórskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku turystyka i rekreacja osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie;
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

Nieprawidłowo został określony udział (określony w procentach) dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach w liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów.

Uczelnia w odpowiedzi na postawiony zarzut uznaje jego zasadność i przedstawia projekt zmian przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, w tym zmniejszenie udziału

w ogólnej punktacji ECTS wymienionej dyscypliny, tj. nauk o komunikacji społecznej i mediach do 10%. Dodatkowo zaplanowano zwiększenie udziału punktacji ECTS przyporządkowania do pozostałych dyscyplin uzupełniających, tj. geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (z 17,2% do 21%) oraz nauki o kulturze fizycznej (z 10,6% do 16%). Przedstawiony projekt zmian proporcji przyporządkowania kierunku do dyscyplin należy uznać za pozytywny krok, zapewniający lepszą spójność przyporządkowania kierunkowych efektów uczenia się z koncepcją kształcenia i programem studiów. Uczelnia zadeklarowała również podjęcie działań zmierzających do przeformułowania kierunkowych efektów uczenia się tak, żeby odzwierciedlały zaplanowaną proporcję przyporządkowania kierunku do dyscyplin. Wdrożenie planowanych zmian przewidziano w roku akademickim 2024/2025 ze względu na obowiązującą w Uczelni procedurę wdrażania zmian programowych. W ślad za deklaracją zmian i wskazaniem terminów podjęcia działań przeformułowania efektów uczenia się nie przedstawiono jednak konkretnego projektu nowego opisu efektów uczenia się, które potwierdzałyby podjęcie działań korygujących. Niski stopień wiarygodności deklaracji składanych przez Uczelnię wynika z bardzo słabej realizacji zalecenia w tym zakresie sformułowanego przez PKA podczas oceny programowej kierunku w 2021 r., tzn. jedynie w koncepcji kształcenia uwypuklono znaczenie nauk o komunikacji społecznej i mediach, nie zmieniając proporcji przyporządkowania kierunku do dyscyplin, co było intencją sformułowanego zalecenia.

Podjęte działania są niewystarczające, w związku z czym kryterium to jest spełnione częściowo.

W odniesieniu do kryterium 2:

Stwierdzono brak zgodności treści programowych z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek, szczególnie w niktym zakresie odzwierciedlone zostały treści programowe związane z obszarem dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach.

W odpowiedzi Uczelnia uznała zdiagnozowaną nieprawidłowość i zadeklarowała wprowadzenie zmian zapewniających zgodność treści programowych z dyscyplinami, na których opiera się kierunek, w szczególności zgodność z dyscypliną nauki o komunikacji społecznej i mediach. Działania te będą polegać m.in. na skonkretyzowaniu treści programowych zgodnie z koncepcją uznanych autorytetów w tej dyscyplinie, głównie poprzez wzmocnienie umiejętności praktycznych obsługi nowych mediów jako przekazników istotnych informacji w obszarze turystyki i rekreacji oraz właściwego rozumienia istoty przekazu informacji. Zaplanowane działania ze względu na obowiązujące procedury zostaną wdrożone w roku akademickim 2024/2025. W ślad za deklaracją zmian i wskazaniem terminów podjęcia działań przeformułowania treści programowych, nie przedstawiono jednak konkretnego projektu nowego brzmienia treści merytorycznych (nie przedstawiono przykładów nowych kart opisów zajęć ani zmodyfikowanych planów studiów), które potwierdzałyby podjęcie działań korygujących.

Ze względu na deklaracyjny charakter zapowiadanych działań zarzut należy utrzymać.

Zdiagnozowano brak wykorzystywania na niektórych zajęciach właściwych metod kształcenia, umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych.

W odpowiedzi Uczelnia zadeklarowała podjęcie szczegółowej weryfikacji metod kształcenia wykorzystywanych na poszczególnych zajęciach przez Wydziałową Radę Programową ds. kierunku turystyka i rekreacja oraz przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia, a także

zadeklarowano ściślejszą kontrolę dokonywanych zmian przed zatwierdzeniem programów studiów. W odpowiedzi Uczelnia przywołała również obszerny zbiór metod kształcenia umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych, które są stosowane na różnych zajęciach. Sformułowany zarzut dotyczy jednak tylko niektórych zajęć, dla których zaplanowane metody dydaktyczne nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych. Jako przykład można wskazać zajęcia ćwiczeniowe z *technologii informacyjnych i systemów rezerwacyjnych w turystyce, z podstaw turystyki, z podstaw rekreacji*, gdzie w opisie zajęć wskazywano metody praktyczne, które nie były stosowane w praktyce, o czym świadczyła analiza prac etapowych realizowanych w ramach tych zajęć. W odpowiedzi Uczelni nie odniesiono się szczegółowo do wskazanych konkretnych przykładów (np. nie uzupełniono dokumentacji świadczącej o stosowaniu metod praktycznych na tych zajęciach), a także oprócz deklaracji ściślejszej kontroli stosowanych metod nie zaproponowano konkretnych zmian.

Ze względu na deklaracyjny charakter zapowiadanych działań zarzut należy utrzymać.

Podjęte działania są niewystarczające, w związku z czym kryterium to jest spełnione częściowo.

W odniesieniu do kryterium 3:

Zdiagnozowano nieprawidłowości w stosowaniu odpowiednich metod weryfikacji efektów uczenia się na poziomie prac etapowych, np. stosowano metody odmienne od tych zaplanowanych w sylabusach, albo stosowane metody wskazywały na bardzo niski poziom wymagań w procesie weryfikacji efektów uczenia się (np. rebusy), albo zamiast metod weryfikujących efekty w zakresie umiejętności stosowano testy weryfikujące jedynie efekty wiedzy, albo brakowało w ogóle prac etapowych bądź innych dowodów świadczących o stosowaniu metod weryfikacji efektów uczenia się (np. na zajęciach *nowe trendy w turystyce*).

W odpowiedzi na sformułowane nieprawidłowości Uczelnia deklaruje wdrożenie procedur projakościowych zapewniających weryfikację efektów uczenia się stosownie do specyfiki i formy zajęć oraz zapewniających wysoki poziom wymagań, a także prawidłowe dostosowanie metod weryfikacji dla zakładanych efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ponadto Uczelnia zapowiada ściślejszą kontrolę dokumentowania osiągniętych przez studentów efektów uczenia się przez kadrę prowadzącą poszczególne zajęcia na kierunku. Jednak oprócz deklaracji kontroli nie opracowano zasad dokumentowania i archiwizacji prac etapowych i innych dowodów na stosowanie metod weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez poszczególnych studentów. Dodatkowo w odpowiedzi przedstawiono formularz rekomendowany przez Uczelnianą Radę ds. Kształcenia, który ma być narzędziem oceny spełnienia przez prace etapowe wymagań właściwych dla kierunku turystyka i rekreacja – wg formularza ocenie ma podlegać forma prac etapowych, zgodność tematyki z sylabusem, poprawność doboru metod weryfikacji oraz zasadność ocen. Nie przedstawiono jednak przykładów podjętych działań projakościowych z wykorzystaniem przedstawionego formularza do oceny stosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się.

Ze względu na deklaracyjny charakter zapowiadanych działań zarzut należy utrzymać.

Podjęte działania są niewystarczające, w związku z czym kryterium to jest spełnione częściowo.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Procedura wprowadzania zmian i zatwierdzania programu studiów dopuszcza wprowadzanie zmian programowych niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów oraz z art.28 ust.1 pkt 11 ustawy.

Uczelnia przedstawiła informację dotyczącą wprowadzania zmian w programach studiów przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w ramach corocznych przeglądów sylabusów. Zakres wprowadzanych zmian dotyczyć może m.in. treści programowych oraz efektów uczenia się. Po akceptacji wprowadzonych zmian przez kierownika jednostki, nowa wersja sylabusu jest zapisywana w systemie informatycznym SylabUZ jako obowiązująca. Opisana procedura wprowadzania zmian w sylabusach przez nauczycieli akademickich nie jest zgodna z rozporządzeniem w sprawie studiów, gdyż dotyczy ingerencji w program studiów, a zmiany w tym zakresie należą do kompetencji senatów uczelni (art.28 ust. 1 pkt 11 ustawy). Uczelnia w odpowiedzi na sformułowany zarzut zapowiedziała, że stwierdzone nieprawidłowości zostaną usunięte przez Wydziałową Radę Programową oraz przekazane do weryfikacji przez kolejne organy USZJK, tj. Wydziałową oraz Uczelnianą Radę ds. Kształcenia w terminach przewidzianych procedurami tj. do końca kwietnia roku akademickiego poprzedzającego rok wprowadzenia zmian. Należy jednak stwierdzić, że stosowana procedura nie wynika z dokumentów formalnych, których zmiany powinny podlegać procedowaniu przez organy USZJK, a jedynie została przedstawiona i opisana jako stosowana coroczna praktyka, którą można i należy zmienić w trybie bezzwłocznym.

2. W świetle stwierdzonych podczas wizytacji nieprawidłowości w zakresie oceny standardów jakości kształcenia w kryterium 1, 2 i 3, oceniono jako nieskuteczne procedury działań pro jakościowych wprowadzone w ramach funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

W odpowiedzi Uczelnia przypomniała procedury Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Zielonogórskim i zadeklarowała natychmiastowe wdrożenie działań naprawczych, a ich przyjęcie nastąpi zgodnie z terminarzem składania sprawozdań w Dziale Kształcenia w roku akademickim 2023/2024. Ponieważ jest to odpowiedź jedynie deklaracyjna i niejasna (trudno zinterpretować deklarację o natychmiastowym wdrożeniu zmian i jednocześnie ich przyjęciu w kolejnym roku akademickim), a dodatkowo w świetle niepełnej realizacji zaleceń z poprzedniej wizytacji PKA, należy poddać ponownej weryfikacji skuteczność zaproponowanych działań naprawczych.

Podjęte działania są niewystarczające, w związku z czym kryterium to jest spełnione częściowo.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się prawidłowe określenie udziału (określenie w procentach) dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach w liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się zapewnienie zgodności treści programowych z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek, szczególnie w obszarze dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach.
2. Zaleca się stosowanie właściwych metod kształcenia umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się stosowanie odpowiednich metod weryfikacji efektów uczenia się na poziomie prac etapowych, zgodnych z zaplanowanymi w sylabusach zajęć oraz ich odpowiednie dokumentowanie.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się stosowanie procedury wprowadzania zmian w programie studiów nie pozostającej w sprzeczności z rozporządzeniem w sprawie studiów oraz z art.28 ust.1 pkt 11 ustawy.
2. Zaleca się podjęcie skutecznych działań pro jakościowych zmierzających do usunięcia stwierdzonych podczas wizytacji nieprawidłowości w zakresie oceny standardów jakości kształcenia z kryteriów: 1,2,3.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunek turystyka i rekreacja w Uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2024/2025.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Tadeusz Stanisławski

14-11-16